

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ОСИГУРИТЕЛНИ СИСТЕМИ”;

ЗА СПЕЦ: „Мениджмънт на човешките ресурси; ОКС „магистър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 6; СЕМЕСТЪР: 11;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 45 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:	45	3
Т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	15	1
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	135	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Хр. Благойчева)

2.
(ас. Калин Илиев)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (проф. д-р Ст. Вачков)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина “Осигурителни системи” има за цел да формира базисни теоретически знания и практически умения във връзка с прилаганите форми на социалноосигурителната защита. Дисциплината е в тясна връзка с другите изучавани дисциплини в специалността, имайки предвид публичното преразпределение на ресурсите и влиянието върху финансовите решения на бизнеса и доходите на домакинствата.

В процеса на обучението студентите усвояват знания за:

- значението и въздействието на социалното осигуряване върху икономическия и социалния живот в страната;

- действащите към момента финансова организация и фондова практика на социалното осигуряване в България;

- мерките за координиране на социалноосигурителните системи в ЕС.

В резултат на обучението се формират умения за:

- разбиране и обясняване на протичащите в страната осигурителни процеси;

- самостоятелно изграждане на отношение и оценка към тях;

- извършване на критичен анализ и синтезиране на идеи;

- прилагане на наученото в практиката - чрез изчисляване на размерите на осигурителните вноски и на получаваните обезщетения;

- дискутиране и прилагане на Европейското законодателство в изучаваната област.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ДЕФИНИРАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ		2	2	
1.1.	Предмет и аспекти на социалното осигуряване.			
1.2.	Модел на организация в световната практика: исторически (Бисмарк и Бевъридж) и съвременни			
1.3.	Системен характер на социалното осигуряване			
1.4.	Осигурители и осигурени лица			
ТЕМА 2. ОСИГУРИТЕЛНИ РИСКОВЕ		3	3	
2.1	Проява и управление на осигурителните рискове			
2.2	Обезщетенията като компенсация на техните последствия			
2.3	Режими за защита (скандинавски, континентален, англо-саксонски, средиземноморски, източно-европейски и хибриден)			
ТЕМА 3. ФИНАНСИРАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ		4	8	
3.1.	Финансирането, като елемент на преразпределителните отношения в социалното осигуряване			
3.2.	Определяне на размера на необходимите средства и източници за финансиране – в България и в другите европейски страни			
3.3.	Осигурителен доход и видове осигурителни вноски при различните правоотношения – трудови договори, граждански			

	договори и самоосигуряване			
3.4.	Системи за финансиране (разходопокривна и капиталопокривна). Схеми за финансиране (дефинирани вноски, дефинирани плащания и условно-дефинирани вноски)			
ТЕМА 4. ПУБЛИЧНО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ		3	2	
4.1.	Практики на организация на пенсионните системи в различни страни.			
4.2.	Трипартиитност на българската пенсионната система – демографска обусловеност и общи положения			
4.3.	Основно задължително пенсионно осигуряване			
4.4.	Специфични фондове, функциониращи в публичната пенсионноосигурителна система			
ТЕМА 5. ЧАСТНО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ		3	2	
5.1.	Финансова организация на допълнителното пенсионно осигуряване.			
5.2.	Допълнително задължително пенсионно осигуряване (универсален и професионален пенсионен фонд)			
5.3.	Допълнително доброволно пенсионно осигуряване			
ТЕМА 6. СИСТЕМИ ЗА ЗАЩИТА СРЕЩУ ВРЕМЕННА НЕТРУДОСПОСОБНОСТ		3	3	
6.1.	Характерни особености на временната нетрудоспособност			
6.2.	Защита срещу рисковете „общо заболяване“ и „майчинство“			
6.3.	Осигуряване за трудова злополука и професионално заболяване			
6.4.	Организиране на мероприятия по профилактика и рехабилитация			
ТЕМА 7. ПРАКТИКИ НА ОСИГУРИТЕЛНА ЗАЩИТА СРЕЩУ ИКОНОМИЧЕСКИ РИСКОВЕ		3	3	
7.1.	Организация на задължителното осигуряване срещу риска безработица			
7.2.	Фондовете в системата за доброволно осигуряване срещу безработица			
7.3.	Параметри на осигуряването във фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите”			
ТЕМА 8. ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ		4	3	
8.1.	Специфика на здравното осигуряване			
8.2.	Основни модели за финансиране на здравноосигурителните системи в световен мащаб и примери за прилагането им в обществен и частен вариант			
8.3.	Публична форма на задължително здравно осигуряване - принципи на организация и финансови аспекти (обхват на осигуряването, държавни разходи, самоучастие и нерегламентирани плащания)			
8.4.	Допълнително задължително и допълнително доброволно здравно осигуряване			

ТЕМА 9. РЕГУЛИРАНЕ И НАДЗОР ВЪРХУ СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ		2	2	
9.1.	Институциите в социалното осигуряване			
9.2.	Контрол за спазване на законодателството в задължителното осигуряване – външен и вътрешен			
9.3.	Държавно регулиране и надзор в допълнителното социално осигуряване			
ТЕМА 10. КООРДИНИРАНЕ НА СОЦИАЛНО-ОСИГУРИТЕЛНИТЕ СХЕМИ В ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ		3	2	
10.1.	Правилата на ЕС за социално осигуряване. Права и задължения.			
10.2.	Обезщетения за болест и майчинство – парични и в натура.			
10.3.	Износ на пенсионни обезщетения в страните-членки.			
10.4.	Износ на обезщетения за безработица			

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Литературен обзор	1	25
1.2.	Изчисляване на казуси	1	25
1.3.	Тест /с отворени и затворени въпроси/	1	25
Общо за семестриален контрол:		3	75
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)	1	60
Общо за сесиен контрол:		1	60
Общо за всички форми на контрол:		4	135

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Благойчева, Хр. Осигурителни системи и фондове, Изд. „Наука и икономика” при ИУ-Варна, 2012
2. Благойчева, Хр., Илиев, К. Осигурителни системи и фондове. Учебно помагало, Изд. „Наука и икономика” при ИУ-Варна, 2014.
3. Георгиев, З., Йорданов, Пл. Пенсионно и здравно осигуряване, изд. "Фабер", 2011.
4. Павлов, Н. Осигурителни схеми, изд. "Фабер", 2011.
5. Христосков, Й. Социално осигуряване (теория, организация, практики), изд. на ВУЗФ, София, 2009.
6. Закон за бюджета на Държавното обществено осигуряване.
7. Закон за здравното осигуряване.
8. Кодекс за социално осигуряване.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Нончева, Т. Икономика на социалното осигуряване. София, 2000.
2. Христосков, Й. Социално осигуряване, София, 2009.
3. Данъчно-осигурителен процесуален кодекс.
4. Закон за Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система
5. Закон за комисията за финансов надзор.
6. Наредба за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица (в сила от 01.01.2010 г.)
7. Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за координация на системите за социална сигурност.
8. COM(2008) 412 final, *Renewed social agenda: Opportunities, access and solidarity in 21st century Europe*, Commission of the European Communities, Brussels, 2.7.2008.
9. Millar, J. *Understanding Social Security: Issues for Policy and Practice*, University of Bristol, 2003.
10. Pieters, D. *Social Security: An Introduction to the Basic Principles*. Kluwer Law International BV, 2006.